

3 Od Białostockiego Obwodowego Rządu drugiego oddziału, ninieyżem ogłasza się, iż w nim odbywać się będą publiczne targi, na oddanie w 12-letnią arendowną dzierżawę, od 1go czerwca teraźniejszego 1833 roku, w przyłączoney przy tém tabelli, wyrażonych majątków. Zaczem życzący wziąć w dzierżawę od tegoż 1go czerwca 1833 roku, który z rzeczonych majątków, zechcą przybydź dla targów, do Białostockiego Obwodowego Rządu drugiego oddziału, z pewnemi ewikcyami, odpowiadającemi dwuletniey opłacie z każdego majątku, na terminy, naprzeciwko tych majątków wyrażone.

Sowietnik Arcimowicz.
Radzca Honorowy Andrądzki.

Nazwisko Amtów i znajdujących się w nich folwarków i woytowstw.	Liczba Wsi.	Ilość męzkiej pici dusz w ostatniej rewizyi.	Ilość arendowney intry, która podług Pruskich wyrachowań i kontraktów corocznie od 1 czerwca 1819 roku do Skarbu wchodziła.	Ilość arendowney intry, która podług Pruskich wyrachowań i kontraktów corocznie od 1 czerwca 1819 roku do Skarbu wchodziła.	Jaka opłata corocznej arendowney intry ustanowiona była przy targach w 1819 r. od byłych i zawartych na 12-letnią dzierżawę kontraktach.	W jakich mianowicie terminach odbywać się będą targi.	
IV Sokolskim Powiecie.							
Janowskiego Amtu.							
Folwark Janowo	pańszczyznowych. 13	} 5127	14145		13642	Dla targów dzień 15 i dla przetargu 17, miesiąca marca teraźniejszego 1833 roku.	
z czynszowemi wsiami Kupmik i Czerlona	czyńszowych 35						
i w Bielskim Powiecie.							
Klenickiego Amtu.							
Folwark Kleniki	pańszczyznowych. 10	} —	19034	94 $\frac{1}{4}$	} 19189		55
z czynszowemi wsiami Bielskiego leśnictwa i przyłączonemi doń gruntami byłego woytowstwa Leszczyn	czyńszowych 47						
Raczk	2	} 527 $\frac{1}{2}$	108	90 $\frac{1}{4}$			
Lada	bez wło-						
Stołowackiego Amtu.							
Woytowstwo Orehwicze zawierające w sobie trzy włoki uprawney ziemi	bez wło-	soian	32	9 $\frac{1}{4}$			

Sowietnik Arcimowicz.
Radzca Honorowy Andrądzki. (67)

3 Podaje się do powszechney wiadomości, że skutkiem rezolucyi Sądu Magistratu Wileńskiego, zostanie rozpoczęta na dnia 30go teraźniejszego, w domu WW. Mikołaja i Alexandra Slendzińskich w mieście tuteyszym pod N. 203 sytuowanem, publiczna licytacya różnych towarów w handlach jedwabnym i korzennym znajdujących się, a do tychże WW. Slendzińskich przynależnych, i takowa wyprzedaż i w dniach następnych oprócz dni tabelnych i świątecznych będzie kontynuowana. Datt 1833 roku mca januaryi 20 dnia.

Jan Danilewicz Radny M. W. (101)

1 Sąd exdywizorski massy funduszów zesła-

go Deputata Korsaka, za remisą Izby Cywilney Wileńskiej, w majątności Woydacziskach ustanowionej, dekret oczywisty w sprawie kredytorów i debitorów tegoż Korsaka na dniu szóstym miesiąca lutego teraźniejszego 1833 roku, na miejscu jurydykcyi swojej ogłosi: oczem interessowane strony zawiadamia, i one na termin oznaczony, do wysłuchania dekretu wzywają.

Sądu Powiatowego Wileń. Assessor i Exdywizor Cezary Wilejko.

Sądu Powiatowego Oszmian. Assessor i Exdywizor Ignacy Zakrzewski.

Sądu Zawiley. Pięto Assessor i Exdywizor Piotr Niewiadomski. (126)

Drukarnia A. Marcinowskiego.

DOZWALA SIĘ DRUKOWAĆ. Wilno. 1833. d. 30 Stycznia.

CENZOR LEON BOROWSKI.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Środę dnia 1 Lutego r. s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg d. 23 stycznia.

Przez rozkazy dzienne CESARSKIE, przyjęci zostają do służby: 19 b. m. byłych wojsk polskich Jenerał dywizyi *Maletski*, w stopniu Jenerał Porucznika, i zostawać ma w korpusie Inżynierów; — 20go, tychże wojsk Sztabs Kapitan *Węglowski*, do artylleryi, i zostawać ma przy arsenałe Brańskim.

— Przez Reskrypta CESARSKIE mianowani kawalerami orderów: 1 b. m. S. Alexandra Newskiego: Senatorowie: Radca Tayny *Baranow*, *Ober-berg-hauptmann* 3 kl. *Miecznikow*, i Ochmistrz Dworu Hr. *Kutaysow*; — S. Włodzimierza W. krzyża 1 klasy Kontroler Państwa Rz. Radca Tayny *Chitrowo*; — tegoż orderu 2 klasy Radca Tayny Senator *Mawrin* i Dyrektor Departamentu Ministerstwa Sprawiedliwości Rz. Radca Stanu *Degay*; — S. Anny 1szej klasy, Ober-Prokurator 4 Depart. Rz. Senatu Rz. R. Stanu Hr. *Zawadowski*, i 9 t. m. Jen. Major korpusu Inżynierów dróg komunikacyi *Destrem*.

Ukazy CESARSKIE.

Do Naysw. Synodu, 6 grudnia. „Po znalezieniu i uroczystym wystawieniu relikwii śś. Worońskiego Biskupa Mitrofana, zwracając MONARSZĄ uwagę na zasługi tamcznego Biskupa *Antoniego*, uznaliśmy za przyzwoite dać temu następcy, dowód szczególnej łaski Naszej, podnosząc go do stopnia Arcybiskupa i zostawując nadal też dycezyą w jego zarządzie.

— 7 b. m. Z liczby wybranych przez szlachtę Kandydatów, Prezydentem Podolskiej Izby Cywilnej, mianowany, był Kapitan Jan *Sulatycki*.

— 9 b. m. Półkownik półku Izmaytowskiego gwardyi, *Kornilow*, dla słabości zdrowia, otrzymuje uwolnienie od służby wojskowej, z rangą Rzeczyw. Radcy Stanu.

— Do Kapituły Orderów, 1 b. m., Pułkownik Korpusu Żandarmów *Rutkowski*, w liczbie innych mianowany zostaje kawalerem orderu S. Włodzimierza 3ciej klasy.

— Rozkazem CESARSKIM 17 grud. z. r., Protojerey Katedralnego Soboru Archanielskiego w Moskwie Bazyli *Kutniwicz*, mianowany Ober-Kapelanem wojsk lądowych i morskich. (T.P.)

Symferopol dnia 8 grudnia.

Dnia 29 upłynionego miesiąca listopada odbyło się tu uroczyste otwarcie Tauryckiego Mahometńskiego Duchownego Rządu, następującym porządkiem: O godzinie 12 zrana, po przybyciu do domu, najętego dla pomieszczenia Rządu, JW. Tauryckiego Cywilnego Gubernatora Rzeczywistego Radcy Stanu i Kawalera Alexandra Iwanowicza *Kaznaczejewa*, Gubernijalnego Marszałka Stefana Eustafijewicza *Notari*, Gubernijalnego Prokuratora Andrzeja Jakowlewicza *Fabra* i Radcy Tauryckiego Gubernijalnego Rządu, Expedycyi wykonawczej Bazylego Panteleimonowicza *Ważniczeho*, oraz urzędników rozmaitych miejsc Sądowych i znakomitszych Mahometanów, sprawujący obowiązek sekretarza w pomienionym Rządzie, Gubernijalny Sekretarz *Spudi*, przeczytał Imienny Na y wy z s z y Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi, na dniu 23 grudnia 1831 roku, o ustanowieniu w mieście Symferopolu Tauryckiego Mahometńskiego Duchownego Rządu; potem tłumacz pomienionego Rządu, *Reheti*, odczytał tenże Ukaz w Tatarskim języku. Po odczytaniu JW. Tauryckiego Cywilny Gubernator wskazał Członkom miejsca w Zasiadaniu; poczem wystawił im: jak oni

powinni sprawować swój obowiązek, i oświadczył, że MONARCHA, troskliwy o dobro swoich poddanych, porucza ich sumnieniu sprawy wiernych Jego CESARSKIEJ Mości poddanych, Mahometanów, i że oni obowiązani są święcie wypełniać Jego prawa. Potem Prezydujący w Rządzie Mufty, *Dżemil-Efendy*, czytał ułożoną z tej okoliczności w Arabskim języku mowę, a sprawujący obowiązek Sekretarza Rządu przeczytał tłumaczenie tejże mowy na język Rossyjski; po czem o odkryciu Rządu sporządzono protokół, który też wtenczas przez Jego Członków został podpisany. Po ukończeniu tej uroczystości, Mufty zaprosił wszystkich obecnych do osobnych w tymże domu pokojów na śniadanie, gdzie spełniono zdrowie Jego CESARSKIEJ Mości i całej NAYJAŚNIEJSZEJ Familii, także zdrowie Pana Noworossyjskiego Jenerał-Gubernatora, i Naczelnika tutejszej Gubernii.

Za rzecz przyzwoitą sądzimy, udzielić naszym czytelnikom, przekład mowy, czytanej przez Muftę w Arabskim języku. — Staraniem tłumacza Symferopolskiej Izby Granicznej, *Achmet-Czelebi* (brata Muftęgo), znającego język Arabski, mowa ta została przełożoną z zachowaniem wyrażen, w takim zupełnie kształcie, jak one były napisane:

„Chwała Wszechmogącemu Bogu! Boże nasz! zlituj się i udziel WIELKIEMU MONARSZE naszemu, CESARZOWI NIKOLAJOWI PAWŁOWICZOWI, i NASTĘPCY Tronu CESARZEWICZOWI ALEXANDROWI NIKOLAJEWICZOWI, długiego wieku, i zasłoń ICH opieką Twoją, ozdabiaj Tron Rossyi i zachowaj GO w tym stanie, dopóki ziemia i niebo istnieć będą. Obdarz MONARCHĘ naszego i całą CESARSKĄ Familiją zdrowiem i pomyślnością.

„Każdy Mahometanin z uczuciem, przepętnionem wdzięcznością, powinien wzniesić modlitwy swoje do Boga, czując, jak wielką łaskę MONARCHA Rossyi zlewa na wierny poddany swój lud Mahometanski. Każdy Mahometanin powinien nazawsze zachować w duszy swojej świętą wdzięczność dla naszego MONARCHY, i wpaść dzieciom swoim, że wypełnienie JEGO praw jest wypełnieniem przepisów Religii! Nie zbyt dawno błogostawionej i wiekuistej pamięci CESARZ ALEXANDER okazał Mahometanom swoją życzliwość. Chcąc mieć ich swoimi ciałochrońcami rozkazał ON: utworzyć z Krymskich Tatarów szwadron i nadać im też prerogatywy, które udzielone są Gwardyi. Teraz Dostojny JEHO następca, CESARZ NIKOLAJ, nie przestaje okazywać tych łask ludowi Mahometanskiemu, których rodowici używają Rossyanie. Z ustanowieniem Mahometńskiego Rządu, MONARCHA znowu rozkazuje: aby Duchowieństwo Mahometanskiie zostawało nazawsze wolnem od wszelkich opłat i podatków. Któż z Mahometanów nie powinien czuć tak wysokiej łaski MONARCHY? Któż z nich nie będzie wdzięcznym za JEGO szczerobliwość i nie zatwierdzi tego w swej duszy! Lud Mahometanski szczęśliwy jest jeszcze i z tego względu, że swym opiekunem ma tak Szanownego Jenerala-Gubernatora, nieprzestającego troszczyć się o dobry byt i spokojność ludu w powierzonych Mu Guberniach. — Nie mniej powinien każdy Mahometanin, żyjący w Taurydzie, czuć wdzięczność dla Alexandra Iwanowicza Kaznaczejewa, i przekazać potomkom swoim imię Jego, jako swojego obrońcy i opiekuna, od troskliwości którego może oczekiwać wszelkiej sprawiedliwej łaski.

„Oddamy chwałę Bogu, i modlmy się do Niego: „Panie! zbaw CESARZA! obroń GO od wszelkiego nieprzyjaciela i przeciwnika, zesłij powodzenie Orężowi Jego, i zachowaj w odległe lata, Amen, Amen, Amen.”

Skończywszy opisanie tej uroczystości, pośpieszam donieść czytelnikom, że ja, będąc wybranym przez Rząd dla urzędzenia spraw Mahometanńskiego Rządu, widziałem w bardzo krótkim czasie, z jakim ukontentowaniem każdy Tatar śpieszył do nowego Urzędu z oświadczeniem swych potrzeb: w przeciągu dwóch dni zasiadania, podano 7 prośb, i nader widocznie, że oni z szczególniejszą niecierpliwością oczekiwali otwarcia tej nowej, dotąd jeszcze niebyłej, w Krymie Magistratury.

(Od. W.)

Konstantyn Spudi.

PRUSSY.

Berlin dnia 26 stycznia.

W woysku naszym mają znowu zażyć nowe odmiany w mundurach i ozdobach: mówią, że będą zaprowadzone na wzór uniformów woyska rossyjskiego. Zresztą nic stanowczego nie zaszło, oprócz, iż kilka półków otrzymało nowych dowódców. (G.C.)

— Dnia 1 lutego. —

Jenerał Müffling, dowódca 7go korpusu piechoty, przybył z swym głównym sztabem d. 26 z. m. do Düsseldorfu.

Kapituła Wrocławska, wybrała jednomyślnością głosów, Hrabiego Sedlnickiego, proboszcza, jeneralnym administratorem wakującego Biskupstwa Wrocławskiego; co przez Rząd zostało potwierdzonem. (G.W.)

AUSTRIA.

Wiedeń d. 25 stycznia.

Dostrzegacz Austriacki umieścił tę uwagę: że powszechnie w Konstantynopolu spodziewają się pomyślnych skutków z pośrednictwa Rossyi, z którym wystąpi do Alexandryi Jenerał Murawjew. (G.C.)

— Dnia 26 —

Donoszą z Presburga pod dniem 13 b. m. co następuje: „Wczoraj odbyło się 6te posiedzenie seymowe, które w Izbie Stanów o godzinie 10tej, a w Izbie Magnatów o godzinie 1szej po południu zaczęło się. Pan Personal wyznaczył w Izbie Stanów Deputacyą, dla złożenia powinszowania Nowego Roku Izbie Magnatów. P. Németh, Praelatus Tabulae, w mowie pełnej godności w języku węgierskim pozdrowił Magnatów, na którą J. C. K. W. Arcy Xiążę Palatyn odpowiedział w języku łacińskim. Późem nawzajem do Izby Stanów wysłano Deputacyą, której przewodniczył Biskup z Waizen, Hrabia Radasdi. Gł. Arcy-Xiążę opuścił miejsce posiedzeń, Hrabia Cziraky zrobił wniosek, ażeby obie Izby razem wysłały deputacyą w tymże celu do J. C. W. Arcy-Xiężney Maryi Dorothei, która też bardzo uprzejmie została przyjętą.

— Dnia 28 —

Karol X, był w Pradze na podagrę bardzo niebezpiecznie chory: lękano się o jego życie, ale mocna konstytucya, wyratowała go tą razą. Spodziewają się tam Xiężney Berry; zdaje się jednak, iż, w przypadku swego uwolnienia, uda się Xiężna do domu rodzicielskiego w Neapolu.

Kochania godna Xiężniczka Teresa, najstarsza córka Arcy-Xięcia Karola, która bardzo była chorą, wyszła już z niebezpieczeństwa. (G.W.)

Według wiadomości, nadesłanych wczoraj z Konstantynopola przez gońca poselstwa naszego tamże, pogrążoną została Porta w nowe nieprzyjemności, z powodu powstania w Bośni. Jeżeli w stolicy, gdzie umysły codziennie więcej objawiają rozjątrzenia, nastąpić miało niespokojne poruszenie, natenczas oddalenie się Sułtana do obcego kraju, pozostanie jedynym ratunkiem. (G.C.)

TURCYA.

Gazeta Powszechna podług odebranych z

Wiednia wiadomości, pisze: iż jeżeli można dać wiarę listom handlowym, Sułtan zbiera śpiesznie woyska, aby jeszcze raz doświadczyć szczęścia z Egipcyanami. Ale Serwia i Bośnia po klęsce W. Wezyra, bardzo są wzburzone. A nawet w Adryanopolu odzywa się duch starych Janczarów. W takim przypadku, Sułtan nie miałby z kąda zbierać woyska, i trudnoby mu było uratować kraj, bez obcey pomocy. Lękać się raczy wypada o bezpieczeństwo jego osoby i spokojność stolicy, cohy przykre położenie Wschodu jeszcze bardziej zawikłało. Skutki, jakieby śmierć Sułtana za sobą pociągnęła, nie są do obrachowania; usiłowania Mocarstw wielkich doznałyby trudności w przeszkodzeniu, aby to ważne na Wschodzie zdarzenie, nie zamieniło się w kwestyą Europejską, i nie zerwało równowagi Europy przez rozsypanie się Państwa Ottomańskiego. Zdaje się, że Mocarstwa Europejskie czują potrzebę dania wszelkiej moralney pomocy Porcie, a w złym razie czynnego wsparcia. Z tych przyczyn jest powód do mniemania, że Ibrahim Pasza nie zbyt daleko będzie chciał rozszerzyć zakres swoich zwycięstw, i pozostanie na linii, która niebawnie musiałaby mu być przepisana. (G.W.)

FRANCYA.

Paryż dnia 23 stycznia.

Minister woyny wydał rozkaz przygotować trzy pułki, które mają być wysłane do Morei. W wydziale woyny zajmują się zawieraniem kontraktów, na wykonanie robić się mających fortyfikacyi około Paryża.

Dłuższe pozostawienie woyska Francuzkiego w Morei, nastąpiło w skutek odkrytych intryg w Grecyi, które miały, za przybyciem Króla Ottona, zdziałać rewolucyą.

Coraz głośniej tu mówią o zamiarach Xięcia Orleanu, zaślubienia się z jedną z Austriackich Xiężniczek. Dziennik National twierdzi otwarcie, że Król Filip prosił dla Xięcia Orleanu o rękę Arcy-Xiężniczki Maryi Teresy, najstarszey córki Arcy-Xięcia Karola, która teraz 17sty rok liczy. Byłaby to 3cia Xiężniczka, którąby Austria Francyi dała, z których dwie Marya Antonina i Marya Ludwika stały się historycznemi.

Tenże dziennik donosi, że zgromadzenie Związku Niemieckiego względem połączenia księstwa Luxemburskiego z Belgią, wyrażnie się sprzeciwia.

Zapewniają, iż jeżeli sprawa Belgijsko-Hollenderska w dobry sposób teraz załatwioną zostanie, ma się zawiązać wielka konferencya w Londynie, względem ogólnych interesów Europy.

— Dnia 24 —

W ostatnich dniach zaszła zmiana bardzo wielu Prefektów, w skutek postanowienia Królewskiego z dnia 21 b. m.

Król Jmć miał u siebie w południe przez 2 godziny radę ministeryalną. O godzinie 3ciej w towarzystwie Xiężniczki Adelaidy pojechał do Neuilly.

Hrabia Appony, odebrawszy wiadomość o poniesionej klęsce przez Wielkiego Wezyra, udał się do Xięcia Broglie, i z nim bardzo długie odbywał narady.

Na tutejszą giełdę nader ważne na Wschodzie zdarzenia nie wywierają żadnego wpływu.

Z powodu zbyt krótkiego posłuchania Pana Canning u Króla Hiszpańskiego, jeden z dzienników twierdzi, iż żadne wstępne posłuchanie nie zwykło tam trwać dłużej.

Xiążę Broglie otrzymał tej nocy depesze z Madrytu. Hr. Rayneval chce koniecznie być odwolanym, mówi, że jenerał Guilleminot ma zająć jego miejsce. (G.W.)

Obawiają się bardzo, iż marszałek Soult z powodu uderzenia, na zawsze kulawym będzie.

Młody Xiążę Eckmühl (Napoleon Davoust) posunięty został ze stopnia wachmistrza na podporucznika, w 1 pułku ułanów; a Xiążę Montebello, młodszy (Gustaw Lannes) podporucznik, na porucznika w 4 pułku strzelców.

Hrabia Surveilliers (Józef Buonaparte), otoczony jest ciągle bawiącymi w Londynie członkami swej rodziny; a w domu swoim w Crescent-Park, nieustannie przywija odwiedziny naysnamitszych osób, tak dalece, iż pałac jego nigdy nie jest próżnym. Gdy jego życzenia, oglądania Xięcia Reichstadt, przez śmierć tegoż spełzły; postanowił więc zabawić rok jeszcze w Anglii, a potem powrócić do swego wspaniałego domu wieskiego w Ameryce, nie daleko Filadelfii. (G.C.)

— Dnia 25 —

Gazette de France utrzymuje, że P. Thiers z największą oziębłością przez swych kolegów jest uważany: ile można nie wdają się z nim w żadne rozmowy. Marszałek Soult od początku swej słabości zerwał wszelkie z nim związki: z tego powodu miało przysięść między nimi do żywych rozpraw.

Wydane zostały rozkazy do Tulonu, aby jak najszybciej uzbrojono flotę przeznaczoną na Wschód. W tym przedmiocie Anglia z Francją jest w porozumieniu.

W dniu 23 b. m. u restauratora Lointier, marszałek Lobau dawał obiad na 120 osób, dla Xięcia Orleanu i Nemours. Ministrowie, Marszałkowie, Prefekt Sekwany, i wiele innych znakomych osób było przytomnych. (G.W.)

Hr. Appony, Posel Austriacki, wysłał dziś gońca do Wiednia z kopią depezy, które przeszedłgo wieczora z Madrytu otrzymał.

Wszystkie kroki naszego rządu są poczynione w porozumieniu z Anglią. Austria zgadza się z naszym postępowaniem, jednak zastrzegła sobie oczekiwanie dalszego rozwinięcia spraw.

Gazeta Francuzka zawiera list z Konstantynopola z d. 8 t. m., w którym wyrażono: „Sul-tan jest bardzo strapiony, z powodu poniesionej klęski W. Wezyra. Lud słuchał tej wiadomości z przytępioną obojętnością. Azyaci przysięgają Egipcyanów z zapałem. Dziś wyruszą wszystkie regularne wojska. Seraskier pomimo 80-letniego wieku, będąc przeciw naczynniejszemu członkiem Dywanu, obeymie naczelną dowództwo wojska.

Tutejsze dzienniki donoszą o wynikłych niesnaskach między Xięciem Talleyrandem, a ministrem spraw zagranicznych, Xięciem Broglie; tenże dostrzegł, że z Londynu ciągle potajemnie przechodzą korespondencje, a tak najwyższy, ale ukryty wpływ, kierujący sprawami zagranicznymi trwa. Xiążę Benewentu (Talleyrand) ma doradzać mianowanie marszałka Maison, dotychczasowego Posła w Wiedniu, na miejsce Xięcia Broglie ministra spraw zagranicznych. (G.C.)

ANGLIA.

Londyn dnia 10 stycznia.

Dziennik *Courrier* zawiera o teraźniejszym naczelnym wodzu *Don Pedra*, co następuje: „Francuzki Jenerał-Porucznik *Solignac*, Komandor Legii honorowej, kawaler orderu Sgo Ludwika i Członek Francuskiej Izby Deputowanych, urodził się r. 1770, wcześniej wstąpił do wojska i służył pod *Messena* w kampaniach Włoskich, potem pod *Clauzelem* i innymi sławnymi Jenerałami. W kampanii hiszpańskiej był dwa razy raniony. W oblężeniu *Astorgi*, w Hiszpanii, odznaczył się tak dalece, iż Cesarzowi szczególnie był zalecony; jakoż *Napoleon* wyniósł go na Jenerała dywizji. Gdy jednak później powziął o nim Cesarz podejrzenie, oddał się życiu prywatnemu. Gdy w roku 1814 armia sprzymierzonych wkroczyła do Francji, Cesarz mianował go Gubernatorem *Lille*. W roku 1815 został wybrany członkiem Izby Deputowanych.

— *Courrier* dzisiejszy zawiera dostówny układ między Anglią i Francją zawarty, i Królowi Hollenderskiemu podany, który *Dziennik Albion* i *Amsterdamer Handelsblad* w dawniejszych numerach swoich niejednokrotnie udzieliły. Takowy nadesłany został z Paryża i brzmi, jak następuje:

Projekt do układów między Hollandją z je-dney, a Francją i Anglią z drugiej strony.

Artykuł 1. Król Jmć Hollenderski obowiązuje się w 10 dni po ratyfikacji niniejszego układu, oddać *Lillo* i *Liefkenshoek* wojsku Belgijskiemu.

Art. 2. Król Hollenderski obowiązuje się bezpośrednio po ratyfikacji niniejszego układu, otworzyć żeglugę dla handlu na *Mozie* i jej odnogach, i dopokąd nie zaydzie ostateczny w tym względzie układ, żegluga na tej rzece ulegać ma warunkom, postanowionym dnia 31 marca 1831 roku dla żeglugi na *Renie*, o ile takowe przy-stosować się dadzą.

Art. 3. Aż do ostatecznego zawarcia traktatu między Hollandją i Belgią, żegluga na *Skaldzie* pozostanie wolną bez żadnych ograniczeń, równie, jak była od dnia 20 stycznia 1831, w skutek oświadczenia Króla Hollenderskiego pod dniem 25 tegoż m. i r. pięciu Mocarstwom przesłanego.

Art. 4. Królowie Francji i Anglii obowiązują się, bezpośrednio po ratyfikacji niniejszego układu, uskutecznić opuszczenie przez wojska Belgijskie *Venloo*, części Hollenderskiej *Limburga* i Niemieckiej *Luxemburga*, z ograniczeniem ich Powiatów podług traktatu z dnia 15 listopada 1831 roku.

Art. 5. Król Hollenderski dozwala, aby związki handlowe pomiędzy Belgią i Niemcami, drogą przez *Limburg* zupełnie wolnymi były, i pod żadnym względem nie były utrudniane. Używanie gościńców, prowadzących przez miasta *Maastricht* i *Sittard* do granic Niemiec, podlegać będzie tylko miernej opłacie drogowej, na utrzymanie takowych, a za to, obowiązany będzie Rząd Hollenderski, dla ułatwienia związków handlowych, utrzymywać je w dobrym stanie i porządku.

Art. 6. Król Hollenderski zaręcza, iż w częściach krain przez Belgów opuszczonych i władzom Hollenderskim lub Luxemburskim oddanych, nie będzie niepokojona, ani prześladowana, żadna osoba, za pośredni lub bezpośredni udział w wypadkach politycznych.

Art. 7. Król Hollenderski obowiązany będzie, zaraz po ratyfikacji niniejszego traktatu, postawić wojsko swoje na stopie pokoju, w tym sposobie, iż najdalej w miesiąc po ratyfikacji takowe zmniejszenie uskutecznione być powinno; rozumić się, iż także wojsko Belgijskie w tym samym czasie zmniejszone będzie na stopę pokoju.

Art. 8. Królowie Francuzów i Anglii obowiązują się, zmniejszenie wojska Belgijskiego w przeciągu jednego miesiąca po ratyfikacji niniejszego układu zdziałać.

Art. 9. Bezpośrednio po wymianie ratyfikacji niniejszego traktatu, zniesie Rząd Francji i Anglii, nałożone na okręty, statki i towary, podanych Króla Hollenderskiego embargo, również uwolni i odda takowe ich właściwym posiadaczom. — Londyn dnia 30 grudnia 1832. (Podpisano) *Talleyrand*, *Palmerston*.

— Dnia 23 —

Lord *Howard de Walden*, Posel nasz do Szwecji, w połowie przyszłego miesiąca, uda się z Londynu do Sztokholmu. Kazał dla siebie zrobić kilka, bardzo pięknych, pojazdów, które w tych dniach postawią na okręt. Xiążę *Portland* nakłonił córkę swoją, Panią *Howard de Walden*, iż pojedzie z mężem.

Flotta Wielkiej Brytanii składa się z 574 okrętów: 14 po 120 dział, 5 po 110, 3 po 108, 12 po 84, 10 po 80, 9 po 78, 6 po 76, 62 po 74, 7 po 52, 15 po 50, 64 po 46 i 20 okrętów po 42 działa. Inne mają po 36, aż do 2 dział. W tej liczbie jest 20 parowych okrętów rządowych. Przy tej flocie znajduje się 47 Admiratów, 58 Vice-Admiratów, 550 Kapitanów, 731 Komandorów, 2,393 Poruczników, 1,065 lekarzy i chirurgów, 20,000 matrków i 12,000 żołnierzy morskich.

Hrabia *Pozzo di Borgo*, jak mówią, ma zabawić jeszcze cztery tygodnie.

Król Jmć, jak słychać, pogodził Xięcia *Cumberland* z Xięciem *Sussex*.

Król Francuzki miał na radzie gabinetowej

objawić swe życzenie, przywiedzenia do skutku ogólnej amnestyi w Europie, nie wymując Xiężney *Berry* i Ministrów *Karola X*; dalej wielkiego Kongressu, względem ostatecznego załatwienia, tak sprawy Belgijskiej, jak i całej Europy.

Wczoray odbyło się wielkie zgromadzenie pod przewodnictwem Lorda Majora w *Guidhall*, na które zebrało się około 2,500 wyborców z *City*. Celem tego zgromadzenia było uchwalenie petycyi do Parlamentu: 1) względem zniesienia aktu, stanowiącego siedmioletnie trwanie Parlamentu; wprowadzenie tajnego głosowania; 3) zniesienie podatku gruntowego. Lord Major zagał zgromadzenie mową, w której oświadczył, iż w rozprawach żadnego nie będzie miał udziału, i względem stosowności petycyi żadnego zdania nie objawi; ograniczając się na bezstronnem przewodnictwem w zgromadzeniu, któryto zaszczyt tém mniej w tak ważnej okoliczności zdałby na innego, gdyż, na przypadek burzliwych rozpraw, któreby wymagały zamknięcia posiedzenia, tylko on, jako pierwsza osoba Magistratu Londyńskiego, skutecznie to może. Późem oświadczył, iż wszyscy reprezentanci *City*, są obecni na tém zgromadzeniu, wyjąwszy *Aldermana Waithman*, który przesłał powody swojej nieprzytomności. *P. Franks* odczytał pismo *P. Waithman*, który przedmiot zgromadzenia, jako okazujący nieufność w Ministrach, naganiał. Po przeczytaniu tego pisma, które często przerywane było sykanem, przystąpiono do obrad nad powyższymi projektami, które po bardzo burzliwych rozprawach przyjęte zostały. Wczoray w wieczór zebrało się także zgromadzenie z znakomitszych mieszkańców tutejszych złożone, które uchwaliło petycyą o zniesienie podatku od drzwi i okien.

Jak słyhać, flotta Angielska, pod dowództwem Vice-Admirała *Pulteney Malcolm*, w każdej chwili spodziewana jest w *Spithead*.

— Dnia 25 —

Podług odebranych listów z Grecyi, obay bracia *Nemuchette* i *Griva*, jeden w *Natolica*, drugi w *Missolungi*, blokowani są od lądu i morza przez woyska Gubernatora *Patrassu*.

Margrabia *Lansdowne*, Lord *Palmerston* i *P. Graham* mieli konferencyą z Lordem *Grey* w wydziale skarbu. W tymże dniu Sekretarz Naczelny wodza siły zbrojnej i Jenerał Kwaternistrz naradzali się z Vice-Hrabią *Goderich* w wydziale osad. Wieczorem Francuzki posłaniec, Belgijski Posel i sprawujący interessa Austriackie, odbyli narady z Lordem *Palmerston* w wydziale spraw zagranicznych.

Lord *Althorp* dał wczoray w wieczór w swoim mieszkaniu ucztę dla Lorda Kancelerza, Hrabiego *Grey* i Vice Hrabiego *Melbourn*.

Hrabia *Pozzo di Borgo* zabawi, jak słyhać, aż do przyszłej niedzieli u Xięcia *Wellingtona* w *Strathfieldsay*.

Z powodu odpowiedzi, którą Król Hollenderski na propozycye Anglii i Francyi miał nadać, pisze dziennik *Albion*: „Jak słyhać, odpowiedź Króla Hollenderskiego ułożona jest w tym samym, do pokoju dążącym, ale stałym duchu, którym się zawsze Król Hollenderski przez ciąg długich konferencyi odznaczał; oczekiwanie przeto, jakoby Hollandya skłoniła się do przyzwolenia, któreby prędkie pogodzenie się sprowadziły, niczem nie da się usprawiedliwić. Owszem Król obsta przy swoim postanowieniu zamknięcia *Skaldy*, i rozchodzą się wieści, iż, jak tylko ustana mrozy, Angielska flotta uda się do *Flessynge*, dla zapewnienia gwałtem wolnej żeglugi na *Skaldzie*. Jeżeli tak jest, druga wyprawa byłaby potrzebną do wzięcia *Lillo* i *Lifkenshoek*; i musielibyśmy ciągle utrzymywać siłę zbroyną na *Skaldzie*. (G.W.)

Winnice krajowe w Rossyi.

Dziennik Ministeryum Spraw Wewnętrznych umieścił dosyć obszerny artykuł, zawierający historią uprawy winnej latorośli w Rossyi; rozmaite środki przez Rząd przedsiębrane w celu zachęcenia do tej gałęzi przemysłu, są tam wyliczone porządkiem chronologicznym i aż nadto są znajome, żebyśmy je mieli tu przywozić; kładziemy tylko zakończenie tego artykułu:

„Uprawa winogrodu i wyrabianie wina, oraz wódek, stanowią prawie wyłączny przemysł mieszkańców niektórych okolic prowincyi Kaukaskiej, a szczególnie mieszkańców *Kizlaru*; w *Astrachaniu* i w niektórych stanicach (osadach) Dońskich, przemysł winiarza stał się nayszykowniejszym; w Taurydzie zaś, utworzyła się nawet kompania, w celu wydoskonalenia i przedaży wiu Krymskich. Przyczynę tych pomyslnych skutków należy, bez wątpienia, przypisać założeniu szkół winiarzów, zaprowadzonych przez skarbu w *Kizlarze* i w *Krymie*, gdzie na praktyce okazywano sposoby uprawiania winnej latorośli i wyrabiania wina. Ztąd zawiązała się emulacja pomiędzy mieszkańcami, z których wielu, postanowiwszy obrócić znaczne kapitały na tę gałąź przemysłu, doszło do tego, iż wina ich, zbliżając się w dobroci do cudzoziemskich, przewyższają te, które są wyrabiane we wzorowych skarbowych szkołach; zktąd wypada, iż potrzeba takich szkół staje się codziennie mniejszą. (J.d.S.P.)

P o d r ó ż e .

Z *Monachium* piszą: „Otrzymało tu wiadomości o podróży Rossyjskiego Jenerała, Hrabiego *Ostermana-Tolstoja* i jego towarzyszy (Profesora *Falmerayera* z *Landshutu*, Doktora Medycyny *Lintnera* i innych). Opuściwszy dnia 10 lipca *Kair*, wysiedli oni na brzeg dnia 25 blisko *Jaffy* w Palestynie; przez dwa dni bawili u Konsula Rossyjskiego, i wierzchem w dół morskiego brzegu udali się do *Jerozolimy*, gdzie przybyli we 12 godzin, dnia 28 zrana. Byli spotkani przez Deputacyą Greckiego Klasztoru przy Grobie Świętym, i ofiarowano im nayslepsze stancje w Klasztorze. Dnia 31 lipca zwiedzili *Betlehem*; dnia 2 sierpnia, przeprowadzani przez Beduinów i Turków, udali się do *Jerychon*, ztamtąd do *Jordanu*, do brzegów morza umartych, i przez Klasztor Świętego *Sabby* powrócili do *Jerozolimy*. Opuściwszy go dnia 7 sierpnia, odbywali swą drogę przez *Sychem*, *Samaryję* i równinę *Ezdraslon* do *Nazaretu*. Po drodze byli ugoszczani przez głowy pokoleń Górali. Z *Nazaretu* zwiedzili *Akrę*, Klasztor Karmelitów na górze *Karmelu* i wierzchołek góry *Tabor*. Potem oglądali jezioro *Genezaret*, miasteczko *Tyberiadę*, dostali się przez *Kanę Galilejską*, do podnóża *Anti-Libanu*, udali się z *Sydonu* wodą do *Beryty*, a ztamtąd lądem do rozwalin *Seleukii*, i przez okolicę *Raju*, obfitującą w mirtowe, granatowe, figowe i laurowe drzewa, do *Antyochii*, gdzie zostawali do dnia 10 września; tam podróżujący spotkali wielu znajomych oficerów i lekarzy z Egiptu, zebrałi pamiętne szczegóły o bitwie pod *Homs*, i nakoniec na mulach udali się do *Alepu*, gdzie po dwóch dniach przybyli. Dnia 1 października mieli zamiar opuścić to miasto, spustoszone przez trzęsienia ziemi, dżumę i cholere, i udać się do *Damaszku*; ztamtąd zaś, obejrzawszy rozwaliny *Palmiry*, starożytną świątynię w *Balbeku* i cedrowe gaje *Libanu*, przy *Lecycie* puścić się znowu do brzegów Szródziemnego morza, żeby prosto, albo przez *Alexandryę*, dostać się do *Grecyi*, gdzie chcą przedstawić się Królowi *Otonowi*. (G.S.P.)

Dzisiaj w *Salach Resursy* wieczór z tańcami.

Observacje meteorologiczne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
	d. 30 o 2 wieczor.	27 cal. 3.0 lin.	+ 3 stopni.	Połud.-Zach.	Deszcz.
	d. 31 o godz. 7½ rano.	27 — 4.3 —	+ 2 — —	Połud.-Zach.	Chmury.
	d. 1 — — —	27 — 6.5 —	+ 1½ — —	Zachodni.	Deszcz.

DODATEK